

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr H. Bergema, Karoeni; Dr F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Rotterdam; Dr B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer-de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. van Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Middelburg; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herken, Ermelo; Dr B. Holwerda, Amersfoort; A. Janse, Biggelterke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr J. Kapteyn, IJmuiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. L. Koole, Vreeland; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Poerworedjo; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Mevr. C. E. Th. Luijcknaar-Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mulder, Deventer; Dr S. J. Popma, Amersfoort; Dr A. Ringnald, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Rotterdam; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Dr H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wollega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zelst; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Drs M. B. v. 't Veer, Groningen; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr H. J. Westerink, Leiden; Dr D. K. Wielenga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Dr S. U. Zuidema, Solo.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Druckers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes.
Telefoon No. 2424 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f250 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f750 en voor Ned-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: De navolging van Christus, IV, slot.
— Uit de Schrift: De wereld toont, dat zij „wereld” is, Joh. 1:10. — Kerkelijk leven: Pluriformiteit, De Feenstra en Dr D. Sikkol. De meisjes en de jongelingen. Versterkings- of verlengingstechniek? Een vriendelijkheidsonderstelling. Ook dit is niet „persoonlijk”. Verzoek aan Dr W. A. van Es. De scheuring in Amerika, XX. Hulp opleiding Argentinië. — Even parkeerders: Advent. — Literatuur en kunst: Natuur-symboliek? — Uit het pol. en soc. leven: De „mislukking der kerk”. — Het boek van de week: De Duitse kerkstrijd. — Perschoon. — Correspondentie. — Kerknieuws. — Bijlage: Heidebl. Catechismus II, blz. 17—24.

HOOFDARTIKEL

De navolging van Christus.

IV. (Slot.)

Zoo is er dus alles aan gelegen, dat we om Christus na te volgen ons vervoegen bij Christus als degene, die ons van Godswege is aangewezen als Profeet en Koning. Wij hebben dan bij Hem op school te gaan, we hebben bij Hem onze orders te halen, ons onder Zijn commando te stellen. En als we dan bij Hem komen en vragen: Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal, dan geeft Hij de bevelen door van God, die toch altijd het oppercommando blijft behouden. Dus gaat Hij leeren en bevelen, en Zijn lessen zijn niet licht al is Zijn last niet zwaar.

Zijn lessen zijn niet licht, neen, want wel zijn ze maar kort, doch al de Schriften, van God ingegeven, nuttig tot leering en onderwijzing en wederlegging, zijn daarin verwerkt en tot uitdrukking gebracht. Op school bij Hem moeten we het Nieuwe Testament bestudeeren met het Oude eraan, moeten we het Oude exegetiseeren, gebruik makend van het Nieuwe.

Toch is Zijn last niet zwaar. Want Hij heeft heel dat gebod laten zetten in het derde stuk van den Catechismus, het stuk der dankbaarheid. En als Opperzangmeester laat Hij dan al Zijn leerlingen, volgelingen, vrienden of hoe Hij ze ook noemt, omdat ze doen, wat Hij hun gebiedt, zingen de langste van alle Psalmen, Psalm 119, waarin ze haast maar niet uitgezongen kunnen komen over het vermaak, dat ze hebben in de wet, in het onderwijs der wet, in dien grooten Onderwijzer der wet en in God, Die wet en Onderwijzer gegeven heeft.

Ze volgen Hem dan overal. Ze doen met lust en liefde wat Hij hun geboden heeft in de huiskamer en in de slaapkamer, aan het front en in de fabriek, met de pen en met den stofdoek in de hand. Ze blijven Hem overal en in alle omstandigheden trouw aanhangen, hoezeer ook allerlei macht hen van Christus als Leidsman tracht af te trekken.

Dit laatste verdient wel aparte aandacht. Christus heeft telkens weer erop gewezen, dat van Zijn volgelingen zware strijd wordt geveerd om te volharden in de navolging. Want, wie bij Hem op school gaat, krijgt lessen te hooren en te leeren, die zeer aanstootelijk zijn voor het zondige vleesch. Als profeet toch onderwijst Christus aangaande Zijn priesterlijke ambtsbediening. Maar snijdt Hij dat thema aan, dan antwoordt Zijn gevolg oogenblikkelijk: „deze rede is hard, wie kan ze hooren?” Geen wonder, want ze is zeer smukend voor allen eigenwaan. De Joden hebben zich er dan ook zeer aan geërgerd. Zij, het zaad Abrahams, weigerden zich dergelijke dingen te laten zeggen. Het vleesch zou niets te roemen houden, gaven ze geloovig gehoor aan dien Profeet, hun vleeschelijke verwachting zou niet in vervulling gaan bij het zich stellen onder dien

Leidsman. Daar gingen ze weg van achter Hem om straks te roepen: „weg met Hem!” En vergeten we daarbij niet, dat bij een andere gelegenheid Petrus ook in oppositie gekomen is toen Christus hen begon te bewijzen, begon aan te toonen, dat Hij moest lijden en sterven en opgewekt worden. O ja, het was wel goed bedoeld, maar toch geheel en al door het zondige vleesch geïnspireerd, toen hij klaar stond met zijn: Heere wees U genadig, dat zal U geenszins geschieden. Door Zijn onderwijs wil Christus ons de dingen, die Gods zijn, steeds laten bedenken en dat is alleen mogelijk door te gelooven. Zoo lang nu, en dat geldt voor geheel deze bedeeing, ongelooftheid steeds den kop opsteekt en vleeschelijke overleggingen zich zoo stellen tegen het onderwijs van Jezus Christus, zoo lang is er ook geneigdheid en dies gevaar dat we van Christus als Profeet zullen wegvloeden en den grooten verleider, den duivel gaan volgen, die zijn leugen-evangelie stelt tegenover het woord der waarheid en der wijsheid van onzen hoogsten Profeet en Leeraar.

De situatie, waarin de volgelingen van Jezus Christus zich bevinden, wordt scherp geteekend in het Spreukenboek.

In Hoofdstuk 9 lezen we eerst, hoe de „opperste Wijsheid” haar huis heeft gebouwd, hoe ze noodigt op de timmen van de hoogten der stad: „Wie is onwijs, hij keere zich herwaarts!”

Maar in het vervolg wordt gezegd, dat de Opperste Wijsheid in haar werk wordt tegengehouden. Zij heeft een concurrente. Want we lezen vs 13 v.v.: „Vrouw dwaasheid is hartstochtelijk, en die hoegenaamd niets weet, en zij heeft zich geplaatst aan den ingang van haar huis, op een stoel, hoog boven de stad, om te roepen tot hen die hun weg gaan, die hun pad recht voor zich uit bewandelen” enz. (Vert. Mr M. J. van Lennep, naar Delitzsch).

De eene „straatpredikster” vindt dus de andere tegenover zich. Daarbij is het voordeel voor „vrouw dwaasheid”, dat zij een evangelie predikt, dat geheel naar de begeerte van het zondige vleesch is. In dat leugen-evangelie wordt de mensch aangespoord te leven naar de zondige aandrif van het menschelijk hart. Was nu het gevolg van de Opperste Wijsheid immuun voor die prediking, dan was er geen gevaar. Maar waar die volgelingen belijden, dat het vleesch niet ophoudt hen aan te vechten, daar moet, gelijk Christus dat ook doet, de navolging van Christus worden gepredikt als gepaard gaande met veel strijd. Dit temeer, omdat ons in de Schrift wordt gezegd, dat het verloop van de laatste periode van de wereldgeschiedenis dusdanig zijn zal, dat de geloofsblijden der volgelingen Christi steeds meer aperte dwaasheid schijnen zal. Immers zal uit de volkeren (Openb. 13) voortkomen de antichrist, die de prediking van „vrouw dwaasheid” door den valschen profeet zal laten verkondigen op de meest aantlokkelijke en zinnenverrukkende wijs, welke prediking dan bovendien nog zal worden bekrachtigd door het verrichten van adem-benemende wonderen en teekenen der leugen „naar de werking des Satans”. Meer nog: het wordt dan ook een prediking „met de stok achter de deur”. Ze zal dan niet maar gegeven worden in den vorm van een vriendelijk noodigenden oproep, maar het karakter van een ultimatum dragen. Zij, die het willen houden bij de reine leer van den Hoogsten Profeet en Leeraar, die naar het gebod van Jezus Christus, Dien zij als hun Koning erkennen, willen blijven handelen, zullen die trouw moeten bekoopen met den dood. Als dan de kerk verstrooid, verjaagd moet zuchten, als dan de doode lichamen van de volgelingen van Christus zullen liggen op de straten der groote stad, hoe zwaar zal het dan niet zijn in de navolging van Christus te volharden.

De zoo uiterst deplorabele toestand van de kerk

De vraag „Zou Jezus ook mijn Middelaar en Zaligmaker willen zijn?” — een strik van Satan.

Hebt ge er wel eens bij stilgestaan, hoe de Heere in Zijn wonder ontfermen, toen Gij nog een kind waart, toen Gij nog niet afwist van uw onzuiverheden en geboorte in zonde en ongerechtigheid; toen Gij Hem die nog niet belijden en er Hem nog geen verging voor vragen kondet — hoe Hij toen reeds, rekenend op het schuldbesef, dat nu in u ontwaakt ging en op de vrees, die u nu ging belemmen — hoe Hij toen reeds u betuigd en verzekerde heeft, dat Hij u, ook u, in Jezus' bloed van alle zonden waschen wil, u heiligen wil door Zijn Geest, en aannemen wil tot Zijn kind, en u een Vader vol van barmhertigheid zijn wil in Zijn lieven Zoon?

Moogt, durft Gij tegenover dit getuigenis van Gods nog twifelen aan Zijn lust in uw zaligheid, aan de bereidwilligheid Zijner liefde om u aller, aller te vergeven?

Laat daarom uw ziel niet ophouden door de vraag die u kwelt, wijs haar af en wep haar ver van u als een verdenking van Gods liefde en trouw, die Satan en uw booze hart u ingeven. En ga op de roepstem zijner ontferming tot Christus, zooals ge zijt.

Bedenk dat er slechts één onwil is, die ons van de zaligheid uithuizen kan. En die éne is onze eigene.

Dr K. FERNHOOT.

„De Reformatie”, 18 December 1924.

schijnt dan Christus' koningschap, Zijn macht en trouw wel ten eenenmale te weerspreken. Welk een zwaarigheden voor de navolgers van Christus! Niet zonder reden schrijft Johannes, aan het eind gekomen van het eerste tafereel: „Hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen”. In de bekende Korte Verklaring schrijft Prof. Greijdanus van deze woorden: „dat het voor de heiligen, d.i. geloovigen, dan in bijzondere mate aankomen zal op volharding en geloof, opdat zij niet bezwijken”. Van degenen, die ook in die uiterste aanvechting trouw gebleven zijn in de navolging van Christus zegt Johannes op een andere plaats: Dezen zijn het, die het Lam volgen, waar het ook henengaat (Openb. 14:4). Opnieuw citeer ik Prof. Greijdanus: „Dat hebben zij gedaan op aarde. Was dat in ontbering, smaad, lijden, dood, zij weken niet van het Lam terug, maar bleven het getrouw volgen, alles verwerpelij achtende, om maar de gemeenschap des Lams te mogen deelachtig zijn.

Volgen is dus hier ook: getrouw vasthouden aan het Woord van den Heere Christus en Zijn gebod doen, wat daar ook aan verbonden is.

Nu is dit Schriftgegeven vooral ook hierom belangrijk, omdat nu duidelijk aan het licht treedt, dat ontberingen lijden, gesmaad worden, gedood worden niet de navolging zelf zijn, maar aan die navolging, die dus zelf iets anders is, verbonden kan worden. Zoals dat trouwens ook duidelijk gezegd wordt door Christus zelf in Matth. 16:24. Dit is echter lang niet altijd in het oog gehouden en daardoor zijn velen op een dwaalspoor geraakt. Werd de navolging geïdentificeerd met die of een bepaalde bij-komstigheid, dan zijn hart en zinnen niet meer gevangen door den oproep tot navolging, maar bevangen met het ideaal van een soort nabootsing. Onmiskenbaar heeft ook Thomas à Kempis b.v. dit ideaal voor oogen gestaan. En velen hebben de door hem geïntroduceerde gedachte geaccepteerd en overgenomen. Tegenwoordig wordt die gedachte nog steeds weer gepropageerd door vrijzinnigen e.d., wier woord door de radio ook in onze huizen en tot onze ooren doorklinkt. We worden dan eigenlijk aangemaand, een soort „leven van Jezus” te leven of te beleven.

Maar deze gedachte, zoo ootterend voor Christus zelf, moet onverbiddelijk den pas afgesneden. Het is een onmogelijk en tegelijk goddeloos ondernemen.

Onmogelijk, want er is maar één Middelaar Gods en der menschen, de mensch Jezus Christus. (1 Tim. 2:5). Maar één! — en dat enkele feit reeds

sluit alle mogelijkheid om een „leven van Jezus“ te leven, uit. De gedachte daaraan kan alleen bij dien mensch opkomen en post vallen, die geen oog heeft voor de gansch eenige en aparte positie van Jezus Christus.

Maar dan moet ook alle poging in die richting worden gestempeld als goddeloos. Door al die nabootsers wordt Christus dan op het hevigst miskend en smaadheid aangedaan.

Misschien zal iemand meenen, dat de gedachte aan imitatie toch wel steun vindt in het woord van Petrus: „Maar indien gij, het goede doende en lijdende, verdragen zult, is dat genade bij God. Want daartoe werdt gij geroepen, omdat ook Christus voor u geleden heeft, u een voorbeeld nalatende, opdat gij in Zijn voetsporen zoudt volgen.“ (1 Petr. 2:20 en 21, vert. Prof. Greijdanus).

Maar, nauwkeurig bezien, ontneemt deze Schrift-plaats juist allen grond aan eenig imitatie-ideaal. Allereerst wijst Prof. Greijdanus bij de bespreking van deze plaats erop, dat niemand hier lezen mag, dat het lijden zelf als voorbeeld moet worden nagestreefd. Want „dat lijden van Christus was een lijden tot de verzoening en wegneming van onze zondenschuld“.

Vervolgens: „Maar dat doet hieraan niet tekort, dat de wijze van Zijn lijden aan de geloovigen doet zien, op welke wijze, zij datgene, wat hun onrechtvaardig wordt aangedaan, behooren te verdragen. Over die wijze van daaronder te verkeerren, gaat het hier.“ (Spaßföerung door mij, J. K.).

Nu heb ik er reeds op gewezen, dat Christus in Zijn prediking de zaak van de navolging Gods heeft behartigd. Niet maar door die ons voor te houden als Mozes, die de wet gegeven heeft, maar ook en bovenal, want daarin is Hij juist de meerdere van Mozes, door zelf de onberispelijke navolger Gods te zijn. Hij was zelf immers „geworden onder de wet“, opdat Hij, die wet niet maar predikend, maar die ook volbrengend, de Leidsman onzer zaligheid zijn zou. In dat zelfde wetspoot, waarin Hij wandelde, hebben wij nu te wandelen uit dankbaarheid.

En daarin is Hij ons zeker ten voorbeeld. Daarom wordt in Hebr. 12 Christus genoemd degene, die ons „in het geloof voorging, die het tot zijn hoogtepunt bracht.“ (vert. Prof. Grosheide).

Maar dat heeft niets met imitatie te maken. Al zijn we allen gehouden de wet te doen, dat wil geenszins zeggen, dat we elkander moeten trachten te imiteeren.

Om het belang der zaak gebruik ik een voorbeeld.

Een soldaat ontvangt orders van een officier. Die officier wordt zelf weer gecommandeerd door een generaal. Nu kan ongetwijfeld de gehoorzaamheid van den officier aan den generaal, ten voorbeeld strekken voor den soldaat. Neemt hij dien officier tot voorbeeld, dan zal hij de ontvangen orders stipt uitvoeren. Maar dan gaat hij zich niet als officier aanstellen of gedragen. De gehoorzaamheid van den officier kan alleen tot voorbeeld zijn.

Zoo is Christus' doen en laten voor ons geen voorbeeld, maar de gehoorzaamheid, die Hij aan God steeds heeft betoond.

Houden we dat in het oog, dan weten we ook raad met de reeds geciteerde Schriftplaatsen, waarin sprake is van navolging van Paulus of van Abraham. Er is geen sprake van, dat we daarin een poging zouden moeten zien om Christus als Leidsman te verdringen. Paulus zelf zegt het immers zoo: „Wordt mijn navolgers, gelijk ook ik Christus (navolg)“. (Vert. Prof. Grosheide).

Prof. Grosheide zegt van deze woorden: „In zijn leven toont de Apostel, wat Christus van de Zijnen vraagt. Daarom alleen kan hij zeggen: wordt mijn navolgers.“

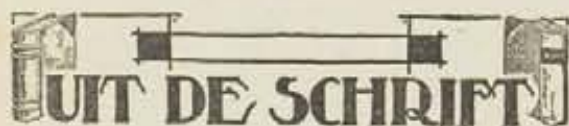
Zoals dus Christus in Zijn oproep tot navolging in felle ons navolgers Gods wil doen zijn, zoo wil Paulus door zijn vermaning de gemeente te Corinthen Christus doen navolgen.

Jezus, zingen de menschen, Jezus, 'k wil U ned'rig volgen, waar Uw hand mij heidenleidt. Zij en wij zullen dat niet vermogen te doen dan wanneer we in Hem gelooven, Hem erkennen als den Christus, den van God verordineerden en gezalfden Profeet en Priester en Koning.

Hij is het licht der wereld: wie Hem volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben.

Y.

J. K.

De wereld toont, dat zij „wereld“ is.

Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem gemaakt; en de wereld heeft Hem niet gekend. Joh. 1:10.

Waar in dit zeer belangrijke woord van den apostel Johannes de nadruk op vallen moet?

Op de kracht misschien, waarmee Johannes de gnostieke dwalingen in zijn dagen bestrijdt? Op

de vrijmoedigheid misschien, waarmee hij de waarheid stelt tegenover de leugen?

We zullen deze dingen niet uit het oog verliezen bij ons nadenken over dezen tekst, want Johannes spreekt hier inderdaad zeer krachtig en zeer vrijmoedig.

Hij richt zich in zijn evangelie tegen de gnostieke dwalingen, die ook in Klein-Azië, waar hij aan het einde van zijn leven gewerkt heeft, velen verstrikt hebben. Die gnostieken hebben eenzijdig de neiging om Jezus van Nazareth niet mee te tellen. Hij is er slechts één onder de velen en Hij behoort maar bij de wereld van den demiurg, bij die lage, stoffelijke wereld, die vreemd is aan den echten god, hij is maar vleesch en heeft niets te doen met „geest“. En anderzijds hebben zij de neiging Hem heel hoog te waardeeren, maar, zoo zeggen zij in dat geval, dan moet Hij losgemaakt worden van de wereld, van het „vleesch“, van de stof, van dat minderwaardige product, dat een of andere goddelijke, maar anti-echt-goddelijke kracht heeft gemaakt.

Maar Johannes durft vol te houden, dat de man, van Welken hij spreekt (vs 30), maar niet één is onder de velen. Hij heeft zelfs de wereld gemaakt. Hij is één met het Woord, dat bij God was en dat God was, en door Hetwelk alle dingen gemaakt zijn en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is (vs 3). En tegelijk durft hij vol te houden, dat die hooge man heel veel met de aarde, met het stof, met de wereld te maken heeft, die wereld is zelfs door Hem geschapen.

Onze Heere Jezus, de man, die levens waarachtig God is! Laten ook wij het volhouden tegenover die allen, die Hem maken tot één onder velen, tegenover die allen, die slechts „Jezus“ waardeeren en vereeren en laten wij niet minder blijven belijden, dat Hij ook alles te maken heeft met de dingen, die op deze aarde zijn. Hij is er niet vreemd aan, Hij eischt alles voor Zich op.

* * *

Valt misschien de nadruk op die wonderlijke tegenstelling: Hij was in de wereld en de wereld is door Hem gemaakt?

We willen ook daar op letten. Hij was in de wereld. Toen Johannes de Dooper optrad en gedurende Zijn geheele leven op aarde was Hij in de wereld. Hij, Die als het Woord, dat God was en is, gearbeid heeft aan de schepping der wereld, Hij, Die het heelal met al zijn schoonheid en harmonie (wereld beteekent vaak bij Johannes heelal, schoongeordend heelal) tot stand heeft gebracht, Hij was in de wereld.

Wat is dat wonderlijk? God op aarde! Een mensch, die tevens waarachtig God is! God, jarenlang gaande over Zijn schepping, temidden van Zijn schepselen! Wie kan dat vallen? Wie dit aannemen? Moet het verwondering wekken, dat reeds de gnostieken deze waarheid aannemelijk wilden maken door hun theorieën van verbanding van den Logos met een mensch Jezus, in Nazareth geboren en getogen?

Maar het geloof zegt: het Woord Gods spreekt aldus. In een bepaald tijdsmoment kwam Hij, die alle dingen geschapen heeft, op aarde en Hij was jarenlang op de aarde. En door dat wonder kwam mijn behoud tot stand!

* * *

Maar, zou dit niet den nadruk moeten hebben, dat Hij, die alle dingen geschapen heeft, door de wereld niet aangenomen werd, toen Hij op de wereld was?

Is dat niet verbijsterend? Is het niet vreeselijk? Hij komt naar Zijn eigen huis. De Schepper der wereld in Zijn schepping. En men neemt Hem niet aan. Ja, er zijn er wel enkelen, die in Hem gelooven, Hij mag er eenigen vergaderen, die Hem erkennen als den Logos Gods, maar de wereld als geheel heeft Hem niet gekend. De wereld bewijst, dat zij „wereld“ is geworden. De schepping, gansch goed en volmaakt voortgekomen uit de handen van den Vader aller dingen, heeft zich van Hem afgewend, staat vijandig tegenover Hem, is zoo zeer tegen Hem opgestaan, dat zij den Logos, Die op aarde komt, niet eens erkent. In één zinnetje staan beide woorden naast elkaar! Wereld, 't harmonisch-samengestelde heelal, door Gods almacht gewrocht, wereld, de Gode-vijandige menschheid, die Zijn Zoon niet kent en Hem tenstolte kruisigt.

Het is wel erg. Wie spreekt er nu nog van de arme wereld, die den Zoon niet kent? Ja, we spreken er van, zooals we ook den man beklijnen, die door eigen schuld in armoede leeft, maar we vergeten niet, dat „zij door eigen wil zoo blind geworden is“ (Calvijn), dat zij eenmaal wereld was en moedwillig „wereld“ werd en bleef, zelfs toen de Zoon op aarde was.

Het is wel erg. Wie zou zich niet verootmoedigen? En wie zou niet ten hoogste God loven, als door Zijn soevereine gunst zijn hart bewogen is om Hem wel te kennen? De vrije gunst, die eenwig Hem bewoog.

M.

M. Vr.

KERKELUK LEVEN

Pluriformiteit, ds Feenstra en ds D. Sikkell.

In verband met prof. Hepp's bekende uitspraak wijst men mij op enkele uitspraken van ds D. Sikkell in „Eeredienst, Prediking, Ambt“ (Amsterdam, 1937). Op pag. 12 lezen we:

Pluriformiteit?

D. Sikkell: „Eeredienst, Prediking, Ambt“ (A'dam 1937).

„Pluriformiteit beteekent veelvormigheid. Daarmede staat vast, dat wij ons in de pluriformiteit moeten verheffen.“

Want God verblijdt Zich er in.“

Op blz. 13 en 14:

„Daarom is dit woord pluriformiteit van rijken inhoud. Maar daarom dan ook meen ik, dat het niet goed is om dit mooie woord te gebruiken ter aanduiding van een zeer droevig verschijnsel.“

En betreurt ik het, dat men telkens weer hoort spreken van de pluriformiteit der kerk, wanneer men bedoelt: de verdeeldheid, het verscheurd-zijn der kerk. Ge moet toch toegeven, dat het een ietwat eigenaardigen indruk zou maken, wanneer een gezin door tweedracht verscheurd was, wanneer de kinderen het ouderlijk huis ontvlucht waren, en men zou dan dit verscheurd-zijn aanduiden met het mooie woord: de pluriformiteit van dat gezinsleven.

Ik denk wel, dat niemand dat in zijn hoofd zal krijgen, en stel al, dat het geschiedde, dan zou zulk een spraakgebruik toch in hooge mate misleidend genoemd moeten worden. En het wonderlijke is nu, dat wij telkens weer rustig spreken van de pluriformiteit der kerk, wanneer wij daarmede willen aanduiden het verscheurd-zijn der kerk.

Het gebruiken van een mooi woord voor een leelijke zaak is altijd heel gevaarlijk. En dat is met name op dit punt wel heel duidelijk.

Want, door dit mooie woord misleid, gaan steeds meerderen deze beschouwing huldigen: Er zijn hier in de wereld vele kerken. Geen der kerken heeft de volle waarheid. Maar in elk der Kerken wordt nu op eigen wijze de heerlijkheid van Christus openbaar. Ge kunt en moogt wel voorkeur hebben. Maar ge moet toch alles in zijn soort waardeeren.

„Dat is, naar ik meen, de noodzakelijke consequentie van het verkeerd gebruik van dit mooie woord.“

Op blz. 14, 15 en 16:

„Maar deze veelvoudigheid van kerkformatie is geen pluriformiteit. Pluriformiteit is het werk Gods.“

Maar de droevige verdeeldheid in het kerkelijke leven is het werk der menschen. Zij is het direct gevolg van de verduistering van ons verstand door de zonde. Zij staat in verband met zeer ernstige dwalingen.

Zij is met name bij seculierkerken en seculier historisch te verklaren uit zeer zondige overwegingen. Er is ook een dwalen in oprechtheid. Er is een historisch vastgegroeid zijn in verkeerde voorstellingen.

Dan mag ik mijn broeders en zusters niet verloocheenen. Ik moet en wil ze van heeler harte liefhebben. En met hen samenwerken, waar ik maar kan. Ik moet het contact der liefde met hen bewaren. Ook en vooral met die geloovigen, die met mij leven uit de Gereformeerde belijdenis. Maar bij hen ga ik zeker kerkelijk niet op bezoek. Bij hen haast. Zoomin als ik mijn weggelopen kind ga feliciteeren met zijn nieuwe woning.

Ik wil allerlei bezoeken maken. Maar dat niet. Daarvoor heb ik mijn kind te lief. En de oefening van het contact der liefde zal daarin bestaan, dat ik hem vermaan tot terugkeer.

Zoo openbaart zich mijn liefde tot de eene heilige algemeene Christelijke Kerk. De una sancta! Zie hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders ook samen wonen.

Maar er is niets liefelijks in, dat broeders, die niet samen willen wonen, elkander feliciteeren met het gescheiden wonen! Dat is verloochening der eenheid.

Maar als het zoo is, als het zoo is naar de Gereformeerde belijdenis, dan moet ik die alledroevigste kerkelijke verdeeldheid ook niet noemen: de pluriformiteit.

En ik wenschte zoo van heeler harte, dat dit gebruik van het woord pluriformiteit uit ons kerkelijk spraakgebruik verdween. Want het doet ongelukkig veel kwaad.

En dat kan ook niet anders. Ik weet wel, dat hier op aarde ons kennen en belijden ten deele is. Ook ons Gereformeerde kennen en belijden.

Maar ik weet ook, dat ik moet handelen bij het licht, dat God mij geeft. En dan staat het voor mij vast, dat in het Gereformeerde belijden de heerlijkheid van Christus en de waarheid Gods het helderst schitteren. Als dat niet voor mij vaststond, dan was ik niet Gereformeerde.

Eveneens staat het voor mij vast, dat de openbaring van Christus' Kerk in de Gereformeerde kerken de openbaring der kerk is naar de Schrift. En als dat niet voor mij vaststond, dan mocht ik er niet bij willen hooren.

Als men mij naar de kerk vraagt, dan wijs ik daarheen, uit liefde tot Christus en uit liefde tot Christus' discipelen.

Daarmede prijs ik natuurlijk de menschen in de Gereformeerde kerken niet boven de menschen in andere kerkformaties. Wie er dat van maakt, kan niet lezen.

Maar daarmede prijs ik wel de genade Gods, die